

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 23. april 2019
Kontor: Sikkerhedskontoret
Sagsbeh: Michael Hadberg
Sagsnr.: 2019-731-0043
Dok.: 1087667

KOMMENTERET OVERSIGT

over

høringssvar om forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ændring af revisionsbestemmelse)

1. Høringen

Et udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Ændring af revisionsbestemmelse) har i perioden fra den 15. marts til den 5. april 2019 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, HK-Landsklubben Danmarks Domstole, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Rigspolitiet, Politiets Efterretningstjeneste, Politiforbundet, HK-Landsklubben for Politiet, Datatilsynet, Advokatrådet, Bitbureauet, Danske Advokater, Forbrugerrådet TÆNK, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Ingeniørforeningen IDA, Institut for Menneskerettigheder, Dansk Journalistforbund, Justitia, Rådet for Digital Sikkerhed, Retsikkerhedsfonden, Amnesty International, Retspolitisk Forening, DI, Dansk Erhverv, Dansk Metal, Dansk Energi, HORESTA, Brancheforeningen Te-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

leindustrien, Brancheorganisationen Forbruger Elektronik, Dansk IT, Foreningen af Danske Internet Medier, IT-Branchen, DI Digital, PROSA, SAMDATA (HK), Business Software Alliance Danmark, IT-Politisk Forening, KMD, CSC Danmark A/S, TDC A/S, Telenor A/S, Telia A/S, Hi3G Denmark ApS, SE/Stofa, Lejernes LO, Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Dansk Magisterforening, Danmarks Restauranter og Cafeer, Danhostel og KLID.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra følgende myndigheder og organisationer:

Vestre Landsret, Østre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Advokatrådet, Datatilsynet, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Journalistforbund, Dansk Magisterforening, DI Digital, Hi3G Denmark ApS, HORESTA, Ingeniørforeningen IDA, Institut for Menneskerettigheder, IT-Branchen, IT-Politisk Forening, PROSA, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, og Teleindustrien.

I det følgende er gengivet hovedindholdet i høringssvarene, idet det bemærkes, at ikke alle høringssvarenes bemærkninger og argumenter er medtaget.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i *kursiv*.

2. Høringssvarene

Vestre Landsret, Østre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet og Rigsadvokaten har ikke bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Advokatrådet anerkender, at det kan være nødvendigt at inddrage de nye svenske regler i processen, men finder det dog bekymrende, at Justitsministeriet igen har valgt at udskyde revisionen af de danske logningsregler og dermed fortsat opretholder logningsregler, som er i strid med EU-retten. Advokatrådet finder endvidere, at revisionen af logningsreglerne omhandler så principielle spørgsmål af både juridisk og politifaglig karakter, at det er afgørende, at der – inden et lovforslag fremsættes for Folketinget – nedsættes et bredt sammensat lovforberedende udvalg bestående af sagkyndige og repræsentanter for de involverede aktører, som kan levere et gennearbejdet lovforslag, hvor der er taget hensyn til alle aspekter i sagen.

Dansk Energi, Dansk Erhverv, DI Digital, HORESTA, IT-Branchen og Teleindustrien tager i et fælles hørings svar lovforslaget til efterretning. Høringsparterne understreger, at det ikke bidrager til at skabe klarhed på området, at den revision af logningsreglerne, som oprindeligt blev fastsat i 2002, udskydes igen. Høringsparterne lægger vægt på, at udskydelsen bruges til at sikre, at der udarbejdes forslag til nye bestemmelser, som dels vil være i overensstemmelse med EU-Domstolens afgørelser, dels vil sikre, at danske regler på området vil være i overensstemmelse med kommende regler fastsat i andre europæiske lande. Det er efter høringsparternes opfattelse vigtigt, at der i sidste ende vedtages regler, som udspringer af en fælles EU-forståelse. **Hi3G Denmark ApS** henviser i sit hørings svar til, at selskabet er enig i hørings svaret fra Dansk Energi m.fl.

Dansk Journalistforbund anfører, at da dommen i Tele2-sagen fra december 2016 har slået fast, at de eksisterende danske logningsregler ganske givet ikke er i overensstemmelse med EU-retten, er det ikke acceptabelt, at man udskyder en revision af loven endnu en gang. Forbundet finder, at der i det mindste bør tages nogle midlertidige konsekvenser af dommen.

Dansk Magisterforening finder det meget beklageligt, at revisionen af de danske logningsregler udskydes endnu en gang med henvisning til de nye logningsregler, som skal behandles i Sverige. Foreningen anerkender, at Justitsministeriet ønsker at tilvejebringe et fyldestgørende beslutningsgrundlag for, hvordan logningsreglerne fremadrettet skal indrettes. Foreningen henviser dog til, at Tele2-sagen for længst har slået fast, at de eksisterende logningsregler er uforenelige med EU-retten, og foreningen kan derfor ikke tilslutte sig lovforslaget. Foreningen finder det på den baggrund uacceptabelt, at teleselskaberne ulovligt pålægges at indsamle store mængder data om samtlige abonnenter i et endnu ukendt tidsrum, og henviser til, at udskydelsen sker på bekostning af borgernes ret til privatliv og databeskyttelse. Foreningen anbefaler, at logningsreglerne ophæves, og at der arbejdes for en målrettet logning, som ikke omfatter alle teleselskabernes kunder til enhver tid uden, at der foretages en sondering, begrænsning eller undtagelse i forhold til formålet om bekæmpelse af grov kriminalitet.

Ingeniørforeningen IDA udtrykker forståelse for, at udarbejdelsen af nye logningsregler afventer Kommissionens arbejde. Foreningen ser en fordel i at følge den svenske proces om nye logningsregler, idet foreningen finder det afgørende, at de nye regler skal være gennemtænkte. Foreningen finder det imidlertid ikke acceptabelt, at Danmark fortsat handler i strid med EU-retten, idet den nuværende praksis er underkendt af EU-Domstolen. Fore-

ningen kan på den baggrund ikke støtte en udskydelse af revisionen af loven, medmindre den nuværende praksis, der strider mod EU-retten, stoppes omgående.

Institut for Menneskerettigheder bemærker, at regeringen fra slutningen af 2016 og frem har været klar over, at de gældende danske logningsregler er i strid med flere bestemmelser i EU's Charter om grundlæggende rettigheder. Instituttet bemærker, at en afventning af Kommissionens endelige retningslinjer er problematisk, når det vejes op mod det forhold, at de gældende danske regler er i strid med EU's grundlæggende rettigheder. Instituttet bemærker endvidere, at svensk lovgivning ikke vil ændre på, at den autoritative forståelse og anvendelse af EU-retten er forbeholdt EU-organerne, herunder i særdeleshed EU-Domstolen, som har taget stilling til, at retstilstanden i Danmark er ulovlig. Instituttet bemærker i den forbindelse, at en dom afsagt af EU-Domstolen er bindende for Danmark.

IT-Politisk Forening finder det helt uacceptabelt i et demokratisk samfund, at Justitsministeriet nu på 3. år opretholder en masseovervågning af den danske befolkning, som er i strid med EU-retten. Foreningen gør opmærksom på, at Tele2-dommen tillige har en række konsekvenser for adgangen til loggede oplysninger, og at de gældende bestemmelser i retsplejeloven ikke lever op til kravene i Tele2-dommen. Derudover bemærker foreningen, at det fremgår af det svenske lovforslag, at den svenske regering bevidst har fravalgt en målrettet logningsordning, hvilket ifølge foreningen betyder, at en dansk logningsordning baseret på det svenske lovforslag må indebære en ganske betydelig risiko for, at lovgivningen senere bliver underkendt af EU-Domstolen. Foreningen påpeger, at Justitsministeriet i stedet bør søge inspiration i Nederlandene, idet den nederlandske regering efter foreningens opfattelse arbejder med en ny logningsordning, hvor der alene stilles krav om lagring af oplysninger, der kan identificere en abonnent ud fra IP-adresser og telefonnumre.

PROSA anfører, at EU-Domstolen har fastslået, at logningsdirektivet ikke var i overensstemmelse med EU's Charter om grundlæggende rettigheder, og at den nuværende praksis derfor er ulovlig. Forbundet mener derfor, at logningen skal stoppes straks, men eventuelt kan genoptages i en mindre indgribende form efter revisionen. Forbundet kan på den baggrund ikke anbefale en lovændring, som indebærer, at en evaluering af loven udskydes, men vil i stedet anbefale, at logningen afskaffes, da den er i strid med EU's Charter om grundlæggende rettigheder. Forbundet anfører, at man så herefter kan evaluere hele lovkomplekset omkring terrorisme mv. Vælger man,

at udskyde evalueringen, anbefaler PROSA, at man snarest indsamler data til støtte for evalueringen.

Rigspolitiet kan i det hele tilslutte sig det i lovforslaget anførte. Rigspolitiet anfører, at det ikke kan udelukkes, at de igangværende forhandlinger om en revision af e-databeskyttelsesdirektivet kan have indvirkning på den samlede regulering af området, hvilket ud over det i lovforslaget anførte kan tale for at udskyde en revision af reglerne. Rigspolitiet anfører endvidere, at overvejelserne om en ændring af de danske regler bør omfatte en selvstændig vurdering af, hvordan det sikres, at de kommende regler understøtter dansk politis konkrete operative behov. Rigspolitiet bemærker i den forbindelse, at loggede oplysninger udgør et centralt efterforskningsredskab, hvorfor der efter Rigspolitiets opfattelse bør afsættes den fornødne tid til at sikre, at en nyaffattelse af reglerne sikrer de bedst mulige operative rammer for politiet.

Justitsministeriet har noteret de anførte synspunkter, der vil blive inddraget i forbindelse med arbejdet med den kommende revision af logningsreglerne.

Efter Justitsministeriets opfattelse er det som anført i lovforslagets pkt. 3 særligt vigtigt, at regeringen – inden der fremsættes lovforslag om en revision af de danske logningsregler – får mulighed for grundigt at undersøge, hvordan den svenske regering inden for rammerne af EU-retten håndterer de problemstillinger, som Tele2-dommen medfører i forhold til bekæmpelse af alvorlig kriminalitet og terror.

For så vidt angår spørgsmålet om en ophævelse eller suspension af de gældende regler bemærker Justitsministeriet, at loggede oplysninger – som også anført af Rigspolitiet – er et centralt efterforskningsredskab for politiet, herunder PET. En ophævelse eller suspension af reglerne vil efter ministeriets opfattelse medføre store konsekvenser for bekæmpelsen af alvorlig kriminalitet og terror.

Som anført i lovforslagets pkt. 3 er det Justitsministeriets vurdering, at der ikke er noget EU-retligt til hinder for at udskyde fremsættelsen af et lovforslag om revision af logningsreglerne i Danmark med henvisning til de nye logningsregler, som nu skal behandles i Sverige.

Regeringen vil hurtigst muligt inden for folketingssamlingen 2019-20 fremsætte et lovforslag for Folketinget om tilpasning af de gældende danske logningsregler.

